

LAPIN PELASTUSLAITOS
Koskikatu 61
96100 Rovaniemi

TIEDOTE 9.10.2015

Lapin pelastustoimialueen koulut ja oppilaitokset
Viite: Sisäisen turvallisuuden ohjelma III, Toimenpide 12

Oppilaitosten turvallisuus ja poistumisharjoitukset vaaratilanteiden varalta

Valtioneuvosto on tehnyt 14.6.2012 periaatepäätöksen kolmannesta sisäisen turvallisuuden ohjelmasta (STO III ”Turvallisempi huominen”). Ohjelmassa on kuvattu arjen turvallisuuden tilanne ja haasteet sekä esitetty 64 toimenpidettä turvallisuuden kehittämiseksi. Lapin aluehallintovirasto on laatinut STO III:n pohjalta oman alueellisen toimeenpanosuunnitelman, jonka kohta 5.2 esittää toimenpiteitä turvalliseen oppimisympäristöön.

STO III:n toimenpide 12 mukaisesti pelastuslaitokset tehostavat koulujen omatoimisen varautumisen ohjausta ja varmistavat, että oppilaitosten turvallisuudesta julkaistun työryhmäraportin (SM:n julkaisu 40/2009) esitetyt suositukset on toteutettu kattavasti.

Tavoitteena on, että pelastuslaitokset seuraavat alueen oppilaitosten harjoitusten toteuttamista vaaratilanteiden varalle. Pelastuslaitokset lähettävät muistutuksen harjoituksen pitämisestä jos harjoitustaajuus on alle 1 harjoitus/lukuvuosi. Pelastuslaitokset myös raportoivat harjoitusten toteuttamisen tilanteesta ja kattavuudesta alueen kunnille, opetus- ja kulttuuriministeriölle sekä sisäministeriölle.

Pelastuslaitosten verkosto perusti 5.10.2013 työryhmän selvittämään STO III:n toimenpiteen 12 toteutusta käytännössä. Toimenpiteistä laadittiin toteutusmalli, jota esiteltiin ensi kerran kevään 2013 aikana pelastuslaitoksille sekä oppilaitosten rehtoreille ja turvallisuusvastaaville järjestetyissä koulutustilaisuuksissa. Toteutusmalli ei ole jalkautunut vielä kaikkien alueiden oppilaitoksiin, vaikka siitä saatu palaute on ollut myönteistä.

STO III toimenpide 12 toteutusmalliin kuuluu myös muita asiakokonaisuuksia, mutta tämä kirje koskee erityisesti harjoittelua vaaratilanteiden varalta ja harjoittelusta ilmoittamista. Harjoittelusta ei ole ollut määrällisiä tai laadullisia tavoitteita, joten ne määritettiin toimintamallin laatimisen yhteydessä.

Harjoitusten toteutusmalli

- Oppilaitos tarkistaa ja päivittää syyslukukauden alussa onnettomuus- ja vaaratilanteiden varalta laaditut suunnitelmat ja toimintaohjeet.
- Oppilaitos perehdyttää syyslukukauden alussa henkilökuntansa onnettomuus- ja vaaratilanteiden varalta laadittuihin suunnitelmiin ja toimintaohjeisiin (perehdyttävä koulutus, turvallisuuskävelyt, jne.)

LAPIN PELASTUSLAITOS

Koskikatu 61
96100 Rovaniemi

- Opettajat tutustuvat syyslukukauden aikana luokkansa kanssa oppilaitoksen poistumisreitteihin, kokoontumispaikkoihin, oppilaiden/koululaisten toimintaan hätätilanteissa, jne.
- Oppilaitoksessa pidetään **ensimmäinen poistumisharjoitus syyslukukauden aikana**, kun henkilökunta ja oppilaat ovat perehdytetty. Kyseessä on harjoitus, jonka ajankohta, käynnistämistapa, -paikka jne. ovat kaikkien tiedossa. Ensimmäinen harjoitus suositellaan pidettäväksi viimeistään marraskuun lopussa, jolloin vietetään valtakunnallista paloturvallisuusviikkoa.
<http://www.paloturvallisuusviikko.fi/fi/oma-paloharjoitus>
- Oppilaitoksen **toinen poistumisharjoitus pidetään kevätkauden aikana**. Kyseessä on sovellettu harjoitus, jonka päivämäärä tiedetään, mutta tarkka ajankohta, käynnistämistapa ja -paikka ovat vain muutaman henkilön tiedossa. Jos lukuvuoden ensimmäinen harjoitus on vielä pitämättä, pidetään se kevätlukukauden alussa em. perehdytysten jälkeen.
- Lukuvuoden **toinen poistumisharjoitus voidaan jatkossa pitää myös suojautumisharjoituksena** (suojautuminen sisätiloihin), jossa uhkatilanteen aiheuttaa esim. vaarallisten aineiden onnettomuus oppilaitoksen läheisyydessä. Pelastuslaitokset suosittelevat, että suojautumisharjoitus järjestetään enintään kolmen vuoden välein huomioiden mahdolliset muut alueen turvallisuustekijät.

Henkilökunnan kouluturvallisuuteen perehdyttävä koulutus ja koululaisten perehdyttäminen poistumisreitteihin ja -ohjeisiin tulisi toteutua vuosittain heti syyslukukauden alussa. Tarvittaessa alueen pelastusviranomaiset ovat mukana poistumisharjoitusten suunnittelussa, järjestämisessä sekä perehdyttävässä koulutuksessa. Kuntien pelastusviranomaisten yhteystiedot löytyvät Lapin pelastuslaitoksen nettisivuilta osoitteesta:

<http://www.lapinpelastuslaitos.fi/yhteystiedot>

Oppilaitosten harjoittelun seuranta

Sisäisen turvallisuuden ohjelma edellyttää, että pelastuslaitokset seuraavat alueen oppilaitosten harjoitusten toteutumista. Oppilaitoksien tulee ilmoittaa pidetyistä poistumisharjoituksista sekä henkilökunnan turvallisuusasioihin perehdyttävästä koulutuksesta Lapin pelastuslaitoksen Internet -sivulla olevalla lomakkeella. Harjoitusilmoituslomake on lähetettävissä suoraan Lapin pelastuslaitoksen nettisivuilta osoitteesta:

<http://www.lapinpelastuslaitos.fi/onnettomuuksien-ehkaisy/lomakkeet>